

Roofvliegen

Piraten van het luchtruim

 MARK VAN VEEN

Roofvliegen hebben, zoals hun naam doet vermoeden, inderdaad een roofzuchtige levenswijze. Hun lichaamsbouw is er ook helemaal op aangepast. Ze hebben goede ogen, krachtige vleugels en poten die een onontkoombare vangkorf vormen. Ze speuren het luchtruim af naar prooien en vangen ze in de vlucht.

Roofvliegen profiteren van hoge zomertemperaturen en een zandige, droge bodem. Daar kunnen de volwassen dieren snel opwarmen om op jacht te gaan. Ook veel van de larven leven in het droge zand. De duinen kennen dan ook een rijke roofvliegenfauna, die overeenkomt met die van de Utrechtse Heuvelrug, de Veluwe, de Maasterrassen en de grote heidevelden. Al deze terreinen combineren bossen met droge, schrale biotopen als heide en zandverstuivingen. Roofvliegen komen in de duinen grofweg in twee gebieden voor: duingebieden met brede, oude binnenduinrandbossen en gebieden waar alleen open duin is.

In duinbossen

Roofvliegen die min of meer gebonden zijn aan de grote binnenduinrandbossen, zijn alleen tussen Den Haag en Bergen te vinden. In deze bossen leven roofvliegen die blad of boomtak-

ken als uitkijkpost gebruiken bij het jagen. Karakteristiek zijn *Pamponerus germanicus* en *Antipalus varipes*, die verder alleen op de grote stuwwallen en de Maasterrassen voorkomen. Beide soorten zijn vooral in de zomen van bossen te vinden. *Pamponerus* is door zijn grootte en donkere vleugels een imponerend dier. Hij vliegt begin juni rond bloeiende struiken als hondsroos, jagend op rozenkevertjes. Naast deze karakteristieke roofvliegen komen er algemenere soorten van droog loofbos voor. *Neoitamus cyanurus* komt veel voor in eikenbossen, waar zij haar eieren afzet in topknoppen van eik. Ze komt in heel Nederland voor en jaagt van bladeren en takken. *Dioctria hyalipennis* komt op bladeren van struiken uit de boszoom voor. Deze vrij kleine roofvlieg jaagt op kleine insecten die in de vlucht gevangen worden.

In het open duin

In het open duin vinden we soorten van open zandige plekken, schrale graslanden en struvelen. Karakteristiek zijn twee soorten bruine roofvliegen. *Philonicus albiceps* zit op open zand en jaagt op allerlei insecten. De eieren worden diep in het zand gelegd en de larven kruipen rond in de zandbodem. *Dysmachus trigonus* leeft in schrale graslanden, waar de vliegen vanuit de vegetatie jagen. Het vrouwtje legt de eieren in planten met behulp van haar scherpe legboor. De uitgekomen larven leven op de bodem. In het binnenland komen deze soorten voor in biotopen als zandverstuivingen en droge graslanden.

Een spectaculaire maar zeldzame soort, die in de duinen voorkomt op plekken met heide, is de hoornaarroofvlieg *Asilus crabroniformis*. Door het geel-zwarte achterlijf doet deze roofvlieg denken aan de hoornaar, een grote wesp. Hij profiteert in het binnenland van beweiding met rundvee. Door de toename van rundveebeweiding in de duinen zou hij ook hier talrijker kunnen worden.

MARK VAN VEEN IS COÖRDINATOR VAN DE EIS-WERKGROEP ROOFVLIEGEN

Roofvlieg (*Philonicus albiceps*) met prooi (foto: Roy Kleukers).

